

مشکلات بیمه‌ای خود را به‌ما بگویید

یکی از دغدغه‌ها و مشکلات سازمان‌های بیمه‌ای نداشتن آگاهی و یا اطلاعات ناکافی کسانی است که از خدمات این سازمان‌ها استفاده می‌کنند. استفاده از مشاوره کارشناسان بهترین راه برای رفع این مشکل و صرفه‌جویی در هزینه و وقت است. «پرسش» جایی است که شما می‌توانید سوالات مرتبط با بیمه، حقوق و مقررات کار و همچنین مشکلاتی که احیاناً در جریان مراجعه به شعب تأمین اجتماعی یا آن‌رو به‌رو شده‌اید را با مشاوران هفته‌نامه آتیه‌نو در میان بگذارید و پاسخ آن‌را در همین صفحه بخوانید. برای این منظور می‌توانید سوالات خود را در طریق ایمیل porsesh.11@gmail.com برای ما ارسال کنید و یا به آدرس دفتر نشریه که در شناسنامه صفحه آخر قید شده است، بفرستید.

یکشنبه ● ۲۴ مرداد ۱۳۹۵ ● شماره شصت و شش

ا ت ی چ ع ه ن و

● **محمد حسین قشقایی** ●

||||| ● **کارشناس تأمین اجتماعی** ●

در نظام حقوقی کار، اضافه‌کار چه نقشی دارد؟ در چه شرایطی باید از آن استفاده کرد و ویژگی‌های آن چیست؟ اضافه‌کار آیا مشمول کسر حق بیمه می‌شود یا خیر؟ این‌ها سوالاتی است که قصد داریم در این شماره به آن‌ها بپردازیم.

کار اضافی به کاری گفته می‌شود که علاوه بر ساعات موظف، روزانه و هفتگی انجام شود. کار اضافی برای کارگر و کارفرما مزایایی دارد. این موضوع برای کارگر مزد و درآمد بیشتری به همراه دارد و برای کارفرما نیز بهره‌گیری بیشتر از امکانات کارگاه، بدون استخدام کارگر جدید. در ابتدا باید این نکته را توضیح دهیم که اضافه‌کار یک استثنای در ساعات کاری کارگاه به حساب می‌آید و هیچ‌گاه نباید به آن به‌عنوان یک قاعده و روال معمول در کارگاه و کارخانه برخورد کرد. در قانون کار به این موضوع به‌صراحت اشاره شده است. بر اساس چنین رویکردی فقط در شرایط خاصی باید از اضافه‌کار استفاده کرد، آن‌هم به‌صورت محدود. بنابراین هم از نظر زمانی و هم از نظر تعداد دفعات باید به صورت موقت و محدود از آن استفاده شود، زیرا اگر بنا بود به‌عنوان روالی عادی به کار گرفته شود نیاززی نبود، ساعات کار به سقف معینی محدود شود. در قانون کار ساعات کار در هفته ۴۴ ساعت است و در روز نباید بیش از ۸ ساعت کار کرد. بر اساس این قاعده چنانچه شرایط خاصی ایجاب کند که کارگری بیش از میزان مذکور کار کند، باید با توافق کارگر باشد و فوق‌العاده اضافه‌کار بابت آن به کارگر پرداخت شود. در ضمن اضافه‌کار نباید از ۴ ساعت در روز بیشتر باشد مگر در شرایط ضروری مثل بروز حوادث غیر مترقبه یا احیای مجدد کارگاه. اما متأسفانه در ایران و در کارگاه‌ها و حتی در دستگاه‌های دولتی اضافه‌کار امری معمول و همیشگی است و به یک قاعده تبدیل شده است، زیرا کارفرمایان چه دولتی و چه خصوصی برای اینکه از جذب نیروی بیشتر جلوگیری کنند از کارگران خود می‌خواهند ساعات بیشتری کار کنند و درواقع کارفرمایان به جای کارگران جدید که لازم است استخدام شوند آن‌ها را به کاری می‌گیرند، البته چنین نگاهی در بخش خصوصی بیشتر مشاهده می‌شود، زیرا به کارگیری کارگر جدید مستلزم مخارج و هزینه‌های بیشتری مثل پرداخت حق بیمه، مالیات، حق سنوات، عیدی مجزا و مشکلات کاری بیشتر است. برآج کار اضافی به کارگر مشکلات و مسائلی از این قبیل به وجود نمی‌آید و خود کارگر هم به دلیل افزایش بیشتر حقوق راضی خواهد بود.

در کشور‌های دیگر به اضافه‌کار این گونه نگاه نمی‌شود. اضافه‌کار فقط برای مواقع ضروری است و کارفرما حق ندارد به شکل دیگری یا به صورت دائم از آن استفاده کند. استفاده نابجا از اضافه‌کار تبعات دیگری نیز به همراه دارد که کسر حق بیمه یکی از آن‌هاست. در مقررات صندوق تأمین اجتماعی اضافه‌کار مشمول کسر حق بیمه است ولی در صندوق بازنشستگی کشوری این گونه نیست و از این جهت نیز دوگانگی و بعضاً تبعیض به وجود می‌آید. این موضوع بستگی به طرز تلقی صندوق‌ها از اضافه‌کاری دارد. در سازمان تأمین اجتماعی اضافه‌کاری جزء مزایای مستمر است ولی در استخدام کشوری اضافه‌کار در زمره مزایای مستمر به حساب نیامده است. بنابراین از نظر گروه اخیر چون بیمه فقط به حقوق و مزایای مستمر تعلق می‌گیرد بنابراین اضافه‌کار را نمی‌توان مشمول کسر حق بیمه دانست. مقررات حاصل از قانون مدیریت خدمات کشوری (ماده ۱۰۶ قانون مدیریت خدمات کشوری)

پرداخت حق بیمه از اضافه‌کار را مردود می‌داند، ولی سردرگمی زمانی بیشتر می‌شود که حق بیمه برخی از کارکنان دولتی مثل مستخدمین پیمانی به صندوق تأمین اجتماعی پرداخت می‌شود. همان گونه که در نوشته‌های قبل نیز اشاره داشتیم مستخدمین پیمانی دستگاه‌های دولتی از نظر بیمه اجتماعی مشمول صندوق تأمین اجتماعی می‌شوند، بنابراین طبق مقررات این صندوق اضافه‌کار باید مشمول کسر حق بیمه آن‌ها باشد. ولی دستگاه‌های مربوط از پرداخت حق بیمه اضافه‌کاری به صندوق تأمین اجتماعی امتناع می‌کنند، بدیهی است چنین حالتی در حقیقت ایجاد تبعیض

■ آیا تاخیر یا تعجیل در کار کارگر را می‌توان از اضافه‌کار وی کسر کرد؟

خیر، زیرا ارزش کار اضافه‌کار ۴۰ درصد بیشتر از کار عادی است، پس نمی‌توان آن‌ها را برابر در نظر گرفت و کسری‌های کار عادی را از اضافه‌کار کسر کرد.

■ **کارگران غیرنوبتی که اضافه‌کاری آنان به شب‌کاری نیز کشیده شده است از کدام یک از فوق‌العاده‌های اضافه‌کاری یا شب‌کاری برخوردار می‌شوند؟**
کارگر غیرنوبت کار که اضافه‌کاری وی در طول زمان شب‌کاری (از ساعت ۲۲ شب تا ۶ بامداد) به طول انجامیده هم اضافه‌کاری (۴۰ درصد اضافه بر مزد) و هم شب‌کاری (۳۵ درصد اضافه بر مزد) دریافت خواهد کرد.

■ به چه پرداختی‌هایی اضافه‌کار تعلق می‌گیرد؟

با توجه به تبصره یک ماده ۳۶ قانون کار، مزایا و پرداخت‌هایی که به تبع شغل و برای ترمیم مزد در ساعات عادی کار به کارگر تعلق می‌گیرد مثل سختی کار، مزایای سرپرستی و فوق‌العاده شغل جزء مزد ثابت محسوب می‌شوند و در محاسبه اضافه‌کار باید در نظر

کتی‌نو | ۱۱

آنچه‌می‌خواهید از بیمه و کار بدانید

مشاور آتیه‌نو توضیح می‌دهد:

ممنوعیت‌های قانونی اضافه‌کاری

در مقررات صندوق تأمین اجتماعی اضافه‌کار مشمول کسر حق بیمه است ولی در صندوق بازنشستگی کشوری این گونه نیست و از این جهت دوگانگی و بعضاً تبعیض به وجود می‌آید

ممنوع است:

۱. کارگری که کار شبانه انجام می‌دهد.
۲. کارگری که به کارهای خطرناک و سخت و زیان‌آور اشتغال دارد.
۳. کارگر نوجوان. کارگر نوجوان کسی است که بین ۱۵ تا ۱۸ سال سن داشته باشد و جهت کارآموزی و آموزش به کار اشتغال می‌یابد. در این موارد چنانچه کارفرما از مقررات فوق‌ع دول کند و برای کارگران مذکور اضافه‌کار منظور کند، در صورت بروز هر گونه حادثه و اتفاقی برای کارگر، کارفرما طبق قانون مسئول خواهد بود و باید خسارات وارده را پرداخت کند.

بین مشمولین قانون کار و مستخدمین پیمانی است و لازم است این دوگانگی به شکلی و با مقرری خاصی برطرف شود.

با توجه به توضیحات فوق اضافه‌کار باید در مواقعی به کارگر ارجاع شود که شرایط زیر را داشته باشد:

۱. به‌طور موقت باشد و کارگاه به کار بیشتر کارگر نیازمند باشد.
۲. کارگر و کارفرما هر دو با اضافه‌کار موافقت داشته باشند.
۳. ۴۰ درصد اضافه بر مزد به ازای هر ساعت کار عادی به کارگر پرداخت شود.

ضمن اینکه طبق قانون کار ارجاع کار اضافی به کارگران ذیل

گرفته شوند.

■ **مبنای ساعات کار ماهانه جهت محاسبه فوق‌العاده اضافه‌کاری چگونه است؟**
۱۷۶ یا ۲۲۰ یا ۱۹۲ ساعت در ماه؟

متأسفانه در این خصوص رویه واحدی وجود ندارد و هر کارگاهی فرمول خاص خود را ابداع کرده و به کار گرفته است. اگر برای محاسبه اضافه‌کاری مبنای ساعات کار در ماه ۱۷۶ ساعت و در چارچوب هفته‌ای ۴۴ ساعت قانونی باشد، میزان دستمزد ساعت اضافه‌کاری با توجه به اختصاص ۴۰ درصد اضافه فوق‌العاده مربوط به نفع کارگر خواهد بود. اگر ۲۲۰ ساعت در ماه را مبنا قرار دهیم که کل ساعات کار با تعطیلی را شامل می‌شود، نفع کارفرما را در نظر گرفته‌ایم که بیشتر کارفرماها این روش را بیشتر می‌پسندند. اما حد متعادل آن است که ۱۹۲ ساعت را مبنا قرار دهیم که تأمین‌کننده خواسته هردو طرف است. در این روش ساعات ماهانه با توجه به ۴۴ ساعت قانونی در هفته (۴ هفته و ۲۸ روز) به‌علاوه ۲ روز اضافه که روی هم ۳۰ روز می‌شود، مبنای محاسبه قرار می‌گیرد.

● **شرح جدول شماره ۶۴** ●

● **طراح: حمیدرضا عبدالوند** ●

|||||

۵- حرف انتخاب- صندوق‌هایی که برای خرید ریسک‌های اجتماعی و تأمین

امنیت اجتماعی و سلامت مستمر نسل‌های امروز و آینده شکل گرفته‌اند - حرف فاصله

۶- بنزین گران‌قیمت - آغوز - نت وسط - بنز و دانه

۷- کمانگیر شاهنامه - ابله - آتش افروز جیبی

۸- کودتاچی مرداد ۱۳۳۲ - نوعی خواهر و برادر - از گل‌ها

۹- قرص نان کوچک - یک از منحصر بفردترین مجموعه‌های طبیعی شهر رشت - واژه پرشی

۱۰- زمین کشت نوبتی - ضمیر سوم شخص مفرد - ابزار سوراخ کردن کیک

۱۱- یار سوزن - صنعتی در ایران که پس از نفت و گاز بزرگ‌ترین بخش اقتصادی ایران است - عید ویتنامی‌ها

۱۲- نام قدیمی رود جیحون - رطوبت - کشته‌شده بر اثر آندوه فراوان

۱۳- موسیقی‌دان مشهور دوره ساسانی- تکیه‌کلام درویش - از حروف الفبای یونانی

۱۴- خصومت، جنگ - پوست گران‌قیمت- روا

۱۵- از آثار هوشنگ مرادی کرمانی - غذای سنتی ایرانی

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱														
۲									۲					
۳									۳					۱
۴														
۵														
۶														
۷														
۸														
۹														
۱۰														
۱۱														
۱۲														
۱۳														
۱۴														
۱۵														

رمز: بیمه قالیبافان

افقی

۱- هدف اصلی سازمان تأمین اجتماعی از ایجاد و توسعه کارگزاری‌ها - سفید آذری

۲- صنعتی که بیشترین سود را از پرجام برده - قلعه و بارو - آب منجمد - صنف به‌هم ریخته!

۳- ابزار - برای از میان بردن پشه‌ها به کار می‌رود - بیماری پوستی

۴- نشانه وجود مغفول در جمله - زرتشتی - مادر ورزش‌ها - منحنی

۵- بیماری وی - از حاکمان سلسله آل‌زبار

۶- بیماری التهابی پوست - هواکش آشپزخانه - برادرم

۷- ریش، جراحت - تیم فوتبال فرانسوی - رود اروپایی - سرما

۸- پزشکی که در خط مقدم ارائه خدمات بهداشتی و درمانی هر جامعه‌ای هستند

۹- ضربه سر در فوتبال - دور دهان - برنده ایرلندی نوبل ادبیات ۱۹۲۳ -

فیلمی از کریستف کیشلوفسکی با بازی ژولیت بینوش و برنده شیر طلایی ونیز

۱۰- پارچه‌ای از پشم شتر - نابود - خوراک دام

۱۱- محصولات کشاورزی طبیعی - درختی در جهنم

۱۲- وزنه‌بردار ایرانی نفر اول مسابقات قهرمانی آسیا ۱۹۷۱ مانیل - مادر لر - خروس - حمله کردن

۱۳- پیامبر صبور - انگلیسی یافت - کینه معروف!

۱۴- شهری در استان همدان - نقاله کتجد - آیینه - گلزن آرژانتینی سابق یوونتوس

۱۵- دریای عرب - خدماتی که ارائه آن یکی از عوامل خروج از رکود کشورهاست

عمودی

۱- درختی برگ‌ریز - از رشته‌های طلایی ایران در المپیک ریو

۲- سپهرها - مانعی برای ورود به حریم - سوخت بخاری‌های قدیمی

۳- حرف دوم الفبای یونانی - اختراع ادیسون در سال ۱۸۸۲ - مرکز

۴- سخت‌تر از برف است! - رکن اصلی خانواده - یا رفت می‌آید

تأمین ۲۴
tamin

رسانه قلمرو رفاه
و بیمه‌های اجتماعی

تلفن تحریریه
۸۸۷۳۵۸۰۹

تلفن آتیه‌ها
۸۸۵۱۷۰۹۱